

Opravář/opravářka obuvnických strojů (kód: 32-048-H)

Autorizující orgán: Ministerstvo průmyslu a obchodu
Skupina oborů: Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů (kód: 32)
Týká se povolání:
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Příjem zakázek na opravu a seřízení obuvnických strojů	3
Orientace v technické dokumentaci obuvnických strojů	3
Aplikace znalostí konstrukce a funkce obuvnických strojů	3
Diagnostika poruch obuvnických strojů	3
Volba postupu práce, nástrojů a náhradních dílů pro opravu obuvnických strojů	3
Provádění údržby a seřízení obuvnických strojů	3
Provádění oprav a výměny náhradních dílů obuvnických strojů	3
Provádění servisních prohlídek a generálních oprav obuvnických strojů	3
Vedení záznamů o výsledcích servisních prohlídek a generálních oprav obuvnických strojů	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 21.10.2022

Kritéria a způsoby hodnocení

Příjem zakázek na opravu a seřízení obuvnických strojů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Předvést komunikaci se zákazníkem zadávajícím opravu obuvnického stroje za účelem předběžného zjištění vzniklé závady	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Stanovit předběžnou cenu opravy obuvnického stroje s přihlédnutím k ceně náhradních dílů a potřebného času k provedení	Praktické předvedení
c) Předat opravený a seřízený obuvnický stroj zákazníkovi, odzkoušet nastavené úkony a správnou funkci stroje	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Orientace v technické dokumentaci obuvnických strojů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat obsah technické dokumentace pro obuvnické stroje	Ústní ověření
b) Předvést orientaci v technické dokumentaci a návodu pro obsluhu konkrétního obuvnického stroje, popsat podle manuálu schéma pracovního ústrojí	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Vyhledat v technické dokumentaci názvy a čísla náhradních dílů pro konkrétní obuvnický stroj, systém vyhledávání popsat	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Aplikace znalostí konstrukce a funkce obuvnických strojů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat složení a funkci konkrétního obuvnického stroje	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Popsat činnost pracovního ústrojí konkrétního obuvnického stroje	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Popsat bezpečnostní prvky konkrétního obuvnického stroje, zdůvodnit nutnost jejich používání	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Diagnostika poruch obuvnických strojů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Odzkoušet chod obuvnického stroje a komplexně diagnostikovat poruchu	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Rozlišit, zda se jedná o mechanickou poruchu obuvnického stroje vlivem vadné součástky nebo zda závada vyžaduje pouze seřízení	Praktické předvedení
c) Posoudit, zda nastavené parametry a seřízení obuvnického stroje odpovídají dané technologii, zpracovávanému materiálu a požadované kvalitě provedení	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Volba postupu práce, nástrojů a náhradních dílů pro opravu obuvnických strojů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zvolit a popsat vhodný pracovní postup pro opravu konkrétního obuvnického stroje, zdůvodnit zvolenou techniku provedení	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Zvolit nástroje potřebné k opravě a seřízení konkrétního obuvnického stroje s ohledem na bezpečnost práce	Praktické předvedení
c) Určit náhradní díly vhodné k odstranění závady konkrétního obuvnického stroje, volbu zdůvodnit	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Provádění údržby a seřízení obuvnických strojů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést základní údržbu konkrétního obuvnického stroje podle návodu k obsluze příslušného stroje, jednotlivé úkony zdůvodnit	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Nastavit parametry a seřídít konkrétní obuvnický stroj podle technické dokumentace pro danou pracovní operaci, zpracovávaného materiálu a nároků na požadovanou kvalitu výrobku	Praktické předvedení
c) Předvést správný chod nově seřízeného obuvnického stroje s možností, aby si pracovník stroj odzkoušel	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Předvést čištění a mazání konkrétního obuvnického stroje, popsat účel provedení těchto operací	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Provádění oprav a výměny náhradních dílů obuvnických strojů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Opravit závadu na obuvnickém stroji, která nevyžaduje výměnu náhradních dílů, pracovní postup popsat	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Opravit nefunkční obuvnický stroj demontáží vadných dílů a jejich výměnou za náhradní součástky	Praktické předvedení
c) Vyměnit příslušenství obuvnického stroje za náhradní díly, které odpovídají změně výrobní technologii podle technického popisu pro danou pracovní operaci	Praktické předvedení
d) Odzkoušet funkci opraveného obuvnického stroje, v případě potřeby seřídít drobné odchylky od požadovaného výkonu	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Provádění servisních prohlídek a generálních oprav obuvnických strojů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat systém provádění servisních prohlídek a generálních oprav obuvnických strojů	Ústní ověření
b) Zvolit obuvnický stroj, u kterého bude nutná servisní prohlídka případně generální oprava na základě evidence servisních prohlídek a generálních oprav	Praktické předvedení
c) Posoudit stupeň celkového opotřebení a funkční způsobilost obuvnického stroje s ohledem na jeho optimální a bezpečný provoz	Písemné a ústní ověření
d) Stanovit opatření pro další provoz obuvnického stroje s ohledem na jeho bezpečný chod, plnění výkonových norem a kvalitu práce	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Vedení záznamů o výsledcích servisních prohlídek a generálních oprav obuvnických strojů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat systém vedení záznamů o uskutečněných servisních a generálních opravách obuvnických strojů, zdůvodnit nutnost provádění	Ústní ověření
b) Provést záznam o provedené servisní prohlídce obuvnického stroje (modelová situace)	Praktické předvedení
c) Provést záznam o provedené generální opravě obuvnického stroje, popsat údaje v záznamu (modelová situace)	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, je oprávněna předčasně ukončit zkoušku, pokud vyhodnotí, že v důsledku činnosti uchazeče bezprostředně došlo k ohrožení nebo bezprostředně hrozí nebezpečí ohrožení zdraví, života a majetku či životního prostředí. Zdůvodnění předčasného ukončení zkoušky uvede AOs do Záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Uchazeč může ukončit zkoušku kdykoliv v jejím průběhu, a to na vlastní žádost.

Zdravotní způsobilost pro vykonávání pracovních činností této profesní kvalifikace je vyžadována a prokazuje se lékařským potvrzením (odkaz na příbuzné povolání v NSP - <https://www.nsp.cz/jednotka-prace/mechanik-stroju-a-zarizen#zdravotni-zpusobilost>).

Ověřováním kritérií hodnocení pro jednotlivé odborné kompetence je třeba získat celkový přehled o způsobilosti uchazeče vykonávat pracovní činnosti při opravách obuvnických strojů.

Uchazeč bude veškeré kroky oprav a seřízení obuvnických strojů provádět pouze na mechanických částech strojů, stroje budou odpojeny od zdroje elektrické energie, tj. v souladu s předpisy BOZP. Uvést obuvnický stroj do chodu a spustit jej bude možné pouze pro odzkoušení provedené opravy, seřízení a nastavení požadovaných parametrů.

Ověřování odborných kompetencí bude probíhat na reálném pracovišti obuvnické dílny při opravách obuvnických strojů. Při ověřování kritérií hodnocení založených na formě praktického předvedení je třeba přihlížet především k bezpečnému předvádění všech úkonů, ke komplexnímu přístupu k řešení daného úkonu a k samostatnosti. Dále se sleduje správné určení poruchy obuvnického stroje, volba náhradních dílů, pracovních postupů, nářadí a zařízení pro opravu obuvnického stroje, kvalita provedení pracovní operace, správná obsluha obuvnického stroje a jednání se zákazníkem. Při ústním projevu je třeba sledovat používání odborné terminologie a využívání teoretických znalostí pro řešení úkolů.

Autorizovaná osoba určí pro opravu a seřízení typ obuvnického stroje podle zaměření konkrétní obuvnické výroby, výrobního způsobu, technologie výroby obuvi, použitého materiálu, počet a druh náhradních dílů bude odpovídat konkrétní poruše obuvnického stroje. Autorizovaná osoba zajistí pro splnění kritérií hodnocení 1 obuvnický stroj s poruchou funkce části stroje, 1 stroj, u kterého je nutné nové seřízení pro nový vzor a materiál, 1 stroj u kterého je nutná výměna součástí pro nový vzor a materiál, 1 stroj s vadnou součástí, 1 stroj s mechanickou vadou. Z těchto strojů bude zvolen 1 stroj pro opravu, 1 stroj pro seřízení, 1 stroj pro servisní prohlídku a 1 stroj pro provedení dílčí opravy v rámci generální opravy.

Autorizovaná osoba připraví pro odborné kompetence **Příjem zakázek na opravu a seřízení obuvnických strojů** pro kritéria hodnocení a), c); **Provádění údržby a seřízení obuvnických strojů** pro kritérium hodnocení c); **Vedení záznamů o výsledcích servisních prohlídek a generálních oprav obuvnických strojů** pro kritéria hodnocení b), c) modelové situace (v počtu 1 modelové situace pro každé uvedené kritérium) v návaznosti na ověřované odborné kompetence.

Autorizovaná osoba zadá u odborné kompetence **Orientace v technické dokumentaci obuvnických strojů** pro kritérium hodnocení c) počet vyhledávaných náhradních dílů (v minimálním počtu 2 - maximálně 3 náhradní díly).

Autorizovaná osoba zadá k posouzení u odborné kompetence **Provádění servisních prohlídek a generálních oprav obuvnických strojů** pro kritérium hodnocení b) počet evidenčních záznamů servisních prohlídek a generálních oprav obuvnických strojů (v minimálním počtu 3 - maximálně 5 záznamů).

Autorizovaná osoba určí u odborných kompetencí **Příjem zakázek na opravu a seřízení obuvnických strojů** pro kritéria hodnocení a), b), c); **Orientace v technické dokumentaci obuvnických strojů** pro kritéria hodnocení b), c); **Aplikace znalostí konstrukce a funkce obuvnických strojů** pro kritéria hodnocení a), b), c); **Diagnostika poruch obuvnických strojů** pro kritéria hodnocení a), b), c); **Volba postupu práce, nástrojů a náhradních dílů pro opravu obuvnických strojů** pro kritéria hodnocení a), b), c); **Provádění údržby a seřízení obuvnických strojů** pro kritéria

hodnocení a), b), c), d); **Provádění oprav a výměny náhradních dílů obuvnických strojů** pro kritéria hodnocení a), b), c), d); **Provádění servisních prohlídek a generálních oprav obuvnických strojů** pro kritéria hodnocení c), d); **Vedení záznamů o výsledcích servisních prohlídek a generálních oprav obuvnických strojů** pro kritéria hodnocení b), c) typ obuvnického stroje (v počtu 1 kus), k němuž se budou vztahovat zadané úkoly podle zaměření konkrétní obuvnické výroby, výrobního způsobu, technologie výroby obuvi a podle aktuálního výrobního vybavení firmy.

Uchazeč si zajistí pracovní oděv a pracovní obuv podle požadavků BOZP pracoviště, na kterém bude zkouška probíhat.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání se strojírenským zaměřením a střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti oprav obuvnických strojů nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo učitele praktického vyučování ve strojírenské oblasti.
- Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru vzdělání se strojírenským zaměřením a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti oprav obuvnických strojů nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo učitele praktického vyučování ve strojírenské oblasti.
- Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na strojírenství a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti oprav obuvnických strojů nebo ve funkci učitele odborných předmětů nebo učitele odborného výcviku nebo učitele praktického vyučování ve strojírenské oblasti.
- Profesní kvalifikace 32-048-H Opravář/opravářka obuvnických strojů a střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti oprav obuvnických strojů nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo učitele praktického vyučování ve strojírenské oblasti.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor/lektorka dalšího vzdělávání, musí být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti v souladu s hodnotícím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu této profesní kvalifikace autorizujícím orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na internetových stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo průmyslu a obchodu, www.mpo.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

- Místnost vybavená výpočetní technikou pro přípravu písemných podkladů (v rámci praktického předvedení) a pro provedení ústní zkoušky
- Reálné pracoviště obuvnické dílny s 1 obuvnickým strojem s poruchou funkce části stroje, s 1 obuvnickým strojem u kterého je nutné nové seřízení pro nový vzor a materiál, s 1 obuvnickým strojem u kterého je nutná výměna součástek pro nový vzor a materiál, s 1 obuvnickým strojem s vadnou součástí, s 1 obuvnickým strojem s mechanickou vadou, s přísunem potřebné energie, odpovídající bezpečnostním a hygienickým požadavkům; může se jednat o vysekávací stroj, kosící stroj, plochý jednojehlový šicí stroj, sloupový jednojehlový šicí stroj, plochý dvoujehlový šicí stroj, kroužkovací stroj, stroj na vytahování pat, skobičkovací stroj, napínací stroj, drásací stroj, frézovací stroj, lisovací stroj
- Ceníky náhradních dílů obuvnických strojů
- Technická dokumentace pro obuvnické stroje (technické dispozice, manuály, návody k obsluze a údržbě, servisní příručka)
- Technická dokumentace pro obuvnickou výrobu
- Evidence servisních prohlídek a generálních oprav obuvnických strojů
- Formulář pro stanovení kalkulace ceny opravy obuvnického stroje
- Formulář pro záznamy o pravidelných servisních prohlídkách a generálních opravách obuvnických strojů
- Náhradní díly pro opravu obuvnických strojů, odpovídající typu obuvnického stroje a jeho poruše
- Montážní nářadí na opravy obuvnických strojů (sada šroubováků základních velikostí, kleště, kladívko, seřizovací klíče, štětec, smirkový papír)
- Prostředky k čištění a mazání stroje (štětec, petrolej, olejnička, mazací olej)
- Modelové situace v počtu minimálně 1 modelová situace pro každé uvedené kritérium hodnocení

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí zajistit, aby pracoviště byla uspořádána a vybavena tak, aby pracovní podmínky pro realizaci zkoušky z hlediska BOZP odpovídaly bezpečnostním požadavkům a hygienickým limitům na pracovní prostředí a pracoviště.

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda) umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 30 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přestávky a na přípravu) je 6 až 8 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnotícího standardu

Hodnotící standard profesní kvalifikace připravila SR pro textilní, oděvní a kožedělný průmysl, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

Střední škola obchodně technická s. r. o. Zlín

Opravna obuvi a kožedělné galanterie, Trnava